

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัยและความเห็น

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๖
วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง
หรือไม่

คำร้องดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ที่มุ่งคุ้มครอง ส่งเสริมและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิด
อันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖
วรรคสอง บัญญัติให้เฉพาะโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมเท่านั้น ที่จะต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งได้ให้อำนาจการอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบ
ก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายบัญญัติ
รายละเอียดถึงส่วนประกอบของผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา
อำนาจหน้าที่ตลอดจนวิธีปฏิบัติดำเนินการของคณะบุคคลไว้เป็นกิจจะลักษณะ ดังนั้นการแก้ไขปัญห
ขณะนั้นเป็นไปตามบังคับที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง บัญญัติให้เฉพาะโครงการ
หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพเท่านั้น ที่จะต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือประชาพิจารณ์

และการให้องค์การอิสระด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นก่อนดำเนินการ เห็นว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งคุ้มครองชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยกำหนด ความคุ้มครอง วิธีการและรายละเอียด ต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๖ วรรคสอง ดังนั้น หากพิจารณาวินิจฉัยให้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง เท่ากับทำให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ พันสภาพใช้บังคับ ย่อมไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมโดยรวม อันเนื่องมาจาก เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับเดิมเน้นคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเน้นการคุ้มครองชุมชนและสิ่งแวดล้อมด้วย โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิด ประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดวิธีการดำเนินการและมาตรการตามกฎหมายไว้แล้วโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้ แต่หากไม่มีการดำเนินการ ตามมาตรการที่กำหนดไว้หรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หรือชุมชน บุคคลหรือชุมชนก็อาจใช้สิทธิฟ้องต่อศาลขอให้ตรวจสอบและเยียวยาความเสียหายได้อีก ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดประเภทของขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีการดำเนินงานมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษานั้น เป็นกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติมอบความไว้วางใจให้แก่ฝ่ายบริหารเป็นผู้พิจารณา และกำหนดโครงการหรือกิจการประเภทใดมีความจำเป็นต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและบรรลู่วัตถุประสงค์ ของกฎหมาย ในกรณีนี้ ผู้ดำเนินโครงการ ฯ จะต้องปฏิบัติภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องและ

ได้เสนอพร้อมกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการแต่ละประเภท และแต่ละขนาดด้วย ทั้งนี้ เห็นว่าการกระทำดังกล่าว เพื่อประโยชน์ของรัฐและชุมชน ที่จะได้รับการคุ้มครองและมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ วรรคสอง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ